

Кралицата на ромската музика Есма Реджепова е провъзгласена за почетен гражданин на Катерини, Гърция

Македонската телевизия А1 съобщи, че кралицата на ромската музика в Македония Есма Реджепова е провъзгласена за почетен гражданин на гръцкия град Катерини. Заедно с тази оказана ѝ почесть, певицата получи покана да бъде гост на откриването на Олимпийските игри в гръцката столица Атина през 2004 година. През миналата година Международният ромски съюз номинира Есма Реджепова за Нобеловата награда за мир с мотива, че тя е "най-доброят посланик на ромите в света, защото всички я обичат".

AMALA

Ulo ekh raklo, ekh chhavo. Hay, tsidindyas te lel i thagareskere raklya. Tsidindyas korkoro, zhala. Vwrvinela. Gelo kari gelo, inklyola leske ekh manush.
 - Kay be, amala!
 - Kay? Ka zhav ko thagar te ovav leske zhamutro!
 - Tovav tukhe ekh amal?
 - Mi, ha de!
 Tsidindyas lesa. Kana, de, de, gelw karig gelw. A davka manush, kate amal! achhilo, ekhe krachkate, Filibes ka zhala. Gelw karig gelw, hop,
 inklyola angal lende ekh manush.
 - Karig tsidindela?
 - A-a-a? A maro manush ka zhal ko thagar te achhyol leske zhamutro!
 - Mi, te zhav li me tumentsa?
 - Hayde, de!
 - Mi toro zanayati, sivo si?
 - Moro zanayati si: chalavava katka ekh dumukh i shunava tsyala Bwlgariya, kon so horatinela.
 - Bæ! Mi, ha de!
 De, de. Hop, azhek manush inklisto.
 - Karig, ba?
 - Ami, zhava amalesa ko thagar te achhol leske zhamutro.

- Mi, te zhav li me tumentsa?
 - Mi, ha de! To zanayati, sivo si?
 - O-o-o! Mo zanayati? Mo zanayati si, kay piyava duy kates pani, hay duy filies hava maro, duy kazanya zumi.
 Tsisdindya akana e shtar zhene. Gelw karig gelw, hop, inklyola pala ekh zheno.
 - Karig, ba?

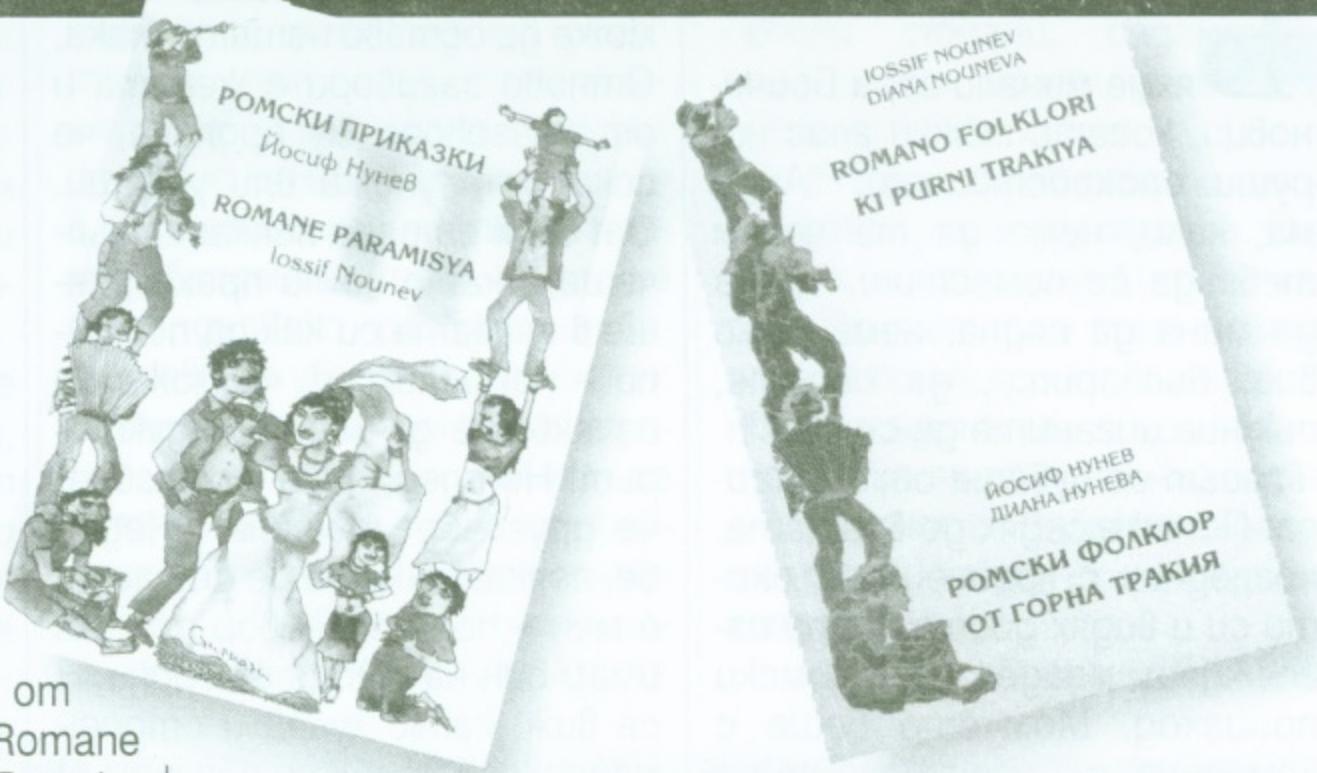
Chalavel ekh domukh, shunela. Ov sovela.
 - Ov sovela, ba!
 - Hayde, be?
 - Sovela.
 Okova zhangaylo. Dikhel i rakli nanaytay. Tap, ekh krachka - ko dvorus i ake i rakli avela.
 - I sar be, thagara, pechalindyam o basi?
 - E! Mishto be! Azhai ekh basi isi!
 - E! Soo basi isi? Savo si o vtoro basi?
 - Mo vtoro basi si te thoav ekh dumukh, te pushlyoav i te shunav i tsyala Bwlgaria, so achhela. Te phenas Sofiate horatinena, thoava mi domukh i phukaava leske.
 Akava mal thovela pi domukh i phukavela leske, so hotatinena.

Pechalinena pala i basi.
 - Azhay ekh basi isi ma!
 - Mi, soo basi?
 - Ami, moro basi si o treto basi. Ka pheren duy katsws pani, te izpien len. Bangilo o treto amal. Sukh - izpilys les.
 - Bre-e-e! Spechelindyan o basi!
 - Ami o chetvrti basi?
 - Shun! - phenla - Ka tharav ekh furna yag. Ka pekav la andivin zho ko pladne. Te nakhena andre, pechelinena o basi. Achhyolka mo zhamutro.
 Lilyas o thagar, thardyas ekh bari yag ko furna. Loli, yag bari andre.
 Okova o shilalo phenla:
 - Akana me ka zhav pwro!
 Chhiyel pes andre ko furna, muklyas ekh balval ko furna. Sichko za mrwznindias. Ha, li okola pash leste.
 - Ey, thagar! Dikh okola andre zamrwnisayle shilestar!

O thagar phenla:
 - Pechelindyan o basi!
 - Pechelindyan, thagar! Achhyovav tuke zhamutro!

Lel i raklya o chhavo, tsidinde. Avena peske. Kon katar inklisto, utka achhilo.
 O raklo lilyas i raklya. Alo peske ko kher i akana zhivinen peske.

Две нови книги с ромски фолклор за малки и големи

"Romano Folklori Ki Purni Trakiya" – "Ромски фолклор от Горна Тракия" и "Romane Paramisy" – "Ромски приказки" са две нови книги на ИК "Смигмати" за ромската устна култура, издадени със съдействието на Програма "Ромска културна инициатива" на Фондация "Омворено общество" – Бугалеша и на Дружество "Еделвайс" – Ракитово. Съставители на първата са Йосиф Нунев и Диана Нунева, а на втората – Йосиф Нунев. Изданията са двуезични – на ромски и на български език,

като в "Ромски приказки" е публикувана и приемата за стандартна в образователната ни система от 1993 година ромска азбука, наред с кратък речник към отдельните текстове. Двете книги впечатляват с богатия събран ромски фолклор – предания, приказки, песни, поговорки, пословици, които съдържа в себе си много от тайните на ромската народопсихология, на ромските културни традиции и

многовековна история. Изданията са с несъмнена познавателна стойност за всички, които искаат да опознаят по-добре било себе си, било "груся" го себе си. А впечатляват с полиграфическото си качество и с работата на художниците Красимир Апостолов (корицата на "Ромски фолклор от Горна Тракия") и Александра Чайшова (илюстрациите на "Ромски приказки").

Искра ДИМИТРОВА